

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Силабус вибіркової дисципліни

ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

підготовки
спеціальності
Освітньо-професійна програма

бакалавра
035 Філологія
Мова і література (німецька).
Переклад

Луцьк 2021

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Перекладознавчий аналіз тексту» підготовки бакалавра галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія» за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад»

Розробник:

Застровський О. А., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні
кафедри німецької філології
протокол №1 від 28 серпня 2020 р.
Оновлено та перезатверджено на засіданні
кафедри німецької філології
протокол №1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Застровська С. О.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад, Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 3
		Семестр 6-й
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 16 год. Консультації 4 год.
		Самостійна робота 30 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<i>Німецька</i>	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Застровський Олександр Анатолійович
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	тел. +380 332 72 16 36
	sastrov@ukr.net
Дні занять	Згідно розкладу

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Силабус навчальної дисципліни «Перекладознавчий аналіз тексту» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад» підготовки бакалавра галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія».

Запропонований курс є вибірковою дисципліною, яка входить до циклу фахової підготовки та викладається на третьому курсі протягом другого семестру.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є перекладознавчий аналіз тексту.

2. Пререквізити курсу: дисципліна «Перекладознавчий аналіз тексту» є логічним продовженням та поглибленим засвоєнням базової бакалаврської дисципліни «Вступ до перекладознавства», «Теорія і практика перекладу».

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Перекладознавчий аналіз тексту» – формувати та розвивати знання, вміння та навички, необхідні для виконання усного та письмового перекладу текстів різних типів з німецької мови на рідну та навпаки; вміння та навички, необхідні для забезпечення усного послідовного та синхронного перекладу з німецької мови на рідну та навпаки. **Завданням** курсу є знання норм та варіативних правил мовного тексту, знання жанрів, стилів та функціональної системи твору, кібернетичної системи мовного твору, перекладацьких норм тексту та мови; уміння здійснювати переклад з урахуванням лексико-семантичних особливостей текстів: переклад власних назв термінів, неологізмів, а також слів, що не мають безпосередніх лексичних відповідників; здійснювати переклад текстів з урахуванням граматичних аспектів перекладу, зокрема особливості перекладу безособових форм дієслова; здійснювати переклад матеріалів; володіти навичками реферування та анотування іноземною мовою текстів; перекладати у двосторонньому режимі тексти в усній (послідовний переклад і переклад з аркуша) формі; володіння навичками користуватися словниками та іншою довідковою літературою; навичками пошуку інформації.

4. Результати навчання (компетеності).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі опанування курсу студенти оволодівають наступними компетентностями:

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, перекладознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК14. Здатність здійснювати письмовий та усний переклад різножанрових текстів із дотриманням лексичної, граматичної, синтаксичної і стилістичної еквівалентності та функціональної адекватності.

ФК15. Здатність володіти різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

Запропонований курс зорієнтований на здобуття наступних програмних результатів навчання:

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, перекладознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН20. Усвідомлювати загальнолюдські й національні морально-духовні цінності для формування особистої відповідальної громадянської позиції і здатності діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

ПРН21. Забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу різножанрових текстів.

ПРН22. Послугуватися різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. робота	Сам.роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Рамкові норми та варіативні правила перекладу мовного тексту.						10 б.
Тема 1. Поняття мовленнєвого твору. Жанр і стиль як види	10	2	2	6	-	СЗ+Д+ТНТ

комунікативної цілісності мовленнєвого твору.						
Тема 2. Функціональна система мовленнєвого твору. Кібернетична система..	10	2	2	6	-	СЗ+Д+ТНТ+МКР
Змістовий модуль 2. Перекладацькі норми тексту та мови.						10 б.
Тема 3. Передперекладацький аналіз.	13	2	4	6	1	СЗ+Д+ТНТ
Тема 4. Перекладацькі норми тексту та мови.	11	2	4	4	1	СЗ+Д+ТНТ+МКР
Змістовий модуль 3. Функціонально-стилістична диференціація мовних текстів.						10 б.
Тема 5. Офіційно-діловий стиль. Науково-технічний стиль.	8	1	2	4	1	СЗ+Д+ТНТ
Тема 6. Газетно-публіцистичний стиль. Функціональний стиль побутового спілкування. Літературно-художній стиль.	8	1	2	4	1	СЗ+Д+ТНТ+МКР
Всього годин / балів	60	10	16	30	4	30 б.

*Форма контролю: СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, ТНТ – тренінг наукових термінів, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає:

- 1) самостійну підготовку до семінарських занять;
- 2) укладання словника науково-технічних термінів;
- 3) реферування, анотація, стенограма.

Тематика рефератів

1. Мовленнєві жанри функціонального офіційно-ділового стилю.
2. Мовні відмінності офіційно-ділового та розмовно-побутового функціональних стилів.
3. Композиційно-мовленнєві різновиди мовленнєвих актів.
4. Текстово-лінгвістична специфіка ораторського стилю.
5. Композиційно-мовленнєві різновиди розмовного мовлення.
6. Типові особливості мови художньої літератури.
7. Типові особливості мови текстів розмовно-побутового функціонального стилю.
8. Типові лінгвістичні характеристики науково-технічного функціонального стилю.
9. Газетно-публіцистичний стиль як система функціонування громадсько-політичних мовленнєвих жанрів.
10. Мовна еквівалентність.

11. Кінематографічний спосіб викладу змісту.
12. Риторичні прийоми в організації тексту.
13. Перекладацькі норми тексту та мови.
14. Офіційно-діловий стиль як система функціонування ділових мовленнєвих жанрів.
15. Загальна характеристика функціонального стилю побутового спілкування.
16. Комунікативна структура мовленнєвого жанру «Інтерв'ю».

IV. Політика оцінювання

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється за п'ятибальною системою та включає оцінювання роботи студентів під час аудиторних занять за участь у дискусіях і обговореннях художніх текстів. Всього за поточне оцінювання студенти можуть отримати 40 балів, максимальна кількість балів обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів), при цьому середній бал множимо на коефіцієнт 8.

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни.

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни;

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни;

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу з дисципліни.

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо студент не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом. Якщо студент навчається за обміном в іншій країні та має можливість там відвідувати подібний курс, то, за умови підтвердження його складання, оцінка може бути перенесена.

Політика щодо академічної доброчесності здобувачами освіти регулюється [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) і передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Будь-які форми академічної недобросовісності не толеруються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність), він може здати семінар викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу.

При вивченні курсу студент виконує такі види робіт: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу на семінарах, виконання індивідуальних завдань, написання тематичних контрольних тестів. Навчальний курс складається з трьох залікових кредитів, які закінчуються у 6 семестрі **заліком**. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ:

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Підсумковий контроль (мах = 60 бал.)		Загальна к-сть балів
Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3		
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ3	Сам. робота	Залік	Усна відповідь	
10	10	10	10	30	30	100

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань студента, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 40 балів.

Заліковий контроль, який здійснюється викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента під час виконання залікового тесту (ПМКР) та усної відповіді. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за екзамен (Модуль 3), становить 60 балів, з яких 30 балів – оцінка за заліковий тест, 30 балів – за усну відповідь. Якщо студент погоджується з результатом, який він отримав за поточний контроль і написання залікового тесту, він має право не складати залік в усній формі.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль є значною мірою нормативно-орієнтованим, фіксованим та таким, що оцінює досягнення студента. Навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі усного екзамену.

Екзамен складається з усної відповіді (60 балів). Підсумковий контроль охоплює тематику всіх опрацьованих модулів у відповідному семестрі. Структура білета варіюється залежно від змістового наповнення модулів та опрацьованих видів роботи протягом семестру.

Усна відповідь на екзамені. Максимальна кількість балів за усну відповідь дорівнює 60.

- Оцінка «відмінно» відповідає 57-60 балам за глибокі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу.
- Оцінка «добре» відповідає 43-56 балам за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу.
- Оцінка «задовільно» відповідає 33-42 балам за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з основної іноземної мови.
- Оцінка «незадовільно» відповідає 0-32 балам за незнання теоретичного й практичного матеріалу.

Таблиця 4

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 – 81	C		
67 – 74	D		
60 – 66	E	Задовільно	
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VI. Рекомендована література

1. Алексеева И.С. Актуальные проблемы преподавания перевода и иностранных языков в лингвистическом вузе. М., 1996. 248 с.

2. Алексеева И.С. Письменный перевод. Немецкий язык: Учебник. СПб.: Изд-во «Союз», 2006. 368 с.

3. Брандес М. Н. Предпереводческий анализ текста: учебное пособие / М. П. Брандес; В. И. Провоторов. 4-е изд., перераб. и доп. М.: КДУ, 2006. 240 с. ISBN 5-98227-047-4

4. Гильченко Н.Л. Практикум по переводу с немецкого на русский. Спб.: КАРО, 2006. 368 с.
5. Застровський О. А., Застровська С. О., Зубач О. А., Пасик Л. А. «Praktikum in der Translation / Практикум з перекладу»: Метод. рек. для студ. ф-ту романо-германської філол. Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. 139 с.
6. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Л., 1989.
7. Кам'янець В.М. Відтворення німецьких власних назв українською мовою // Іноземна філологія. Вип. 111. Л. ЛНУ, 1999. С. 262–270.
8. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
9. Кісель О. Д. Internationale Organisationen. К.: Демід, 2002. 92 с.
10. Ковганюк С. Практика перекладу. Харків: Наука, 1989. 219 с.
11. Латышев Л. К. Технология перевода. М.: „НВИ-Тезаурис”, 2000.
12. Методологічні проблеми перекладу на сучасному етапі / за ред. С.О. Швачко та ін. Суми: СумДУ, 1999. 195 с.
13. Немецко-русский и русско-немецкий словарь «ложных друзей переводчика» / Составил К.Г.М. Готлиб. М.: СЭ, 1972. 448 с.
14. Огуй О. Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2004. 256 с.
15. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. М. : Международные отношения, 1974.
16. Словарь немецких личных имён. / Сост. Т. С. Александрова, Д. О. Добровольский, Р. А. Салахов. М.: «Русский язык», 2000.
17. Krüger-Lorenzen. Deutsche Redensarten und was dahintersteckt. Wilhelm Heyne Verlag, München, 1990.